Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0336

Europska obrambena spremnost 2030.: procjena potreba

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. prosinca 2025. o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.: procjena potreba (2025/2142(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir glavu V. Ugovora o Europskoj uniji, a posebno poglavlje 2., odjeljak 2., koji se odnosi na zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku,

– uzimajući u obzir bijelu knjigu naslovljenu „Bijela knjiga o europskoj obrambenoj spremnosti 2030.” koju su Komisija i visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavile 19. ožujka 2025., i njezin plan financiranja od pet dijelova naslovljen „ReArm Europe”,

– uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 18. svibnja 2022. o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima (JOIN(2022)0024),

– uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Access to equity financing for European defence SMEs” („Pristup financiranju vlasničkim kapitalom za europske MSP-ove u području obrane”) objavljenu 11. siječnja 2024.[1],

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 5. ožujka 2024. naslovljenu „Nova strategija za europsku obrambenu industriju: postizanje spremnosti EU-a uz pomoć fleksibilne i otporne

[1] Europska komisija: Glavna uprava za obrambenu industriju i svemir, *Access to equity financing for European defence SMEs* (Pristup financiranju vlasničkim kapitalom za MSP-ove u području europske obrane), Ured za publikacije Europske unije, 2024., https://data.europa.eu/doi/10.2889/698738.

europske obrambene industrije” (JOIN(2024)0010),

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti” (Draghijevo izvješće),

– uzimajući u obzir izvješće o radu Europske investicijske banke (EIB) za 2024.,

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 25. studenoga 2025. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa za europsku obrambenu industriju i okvira mjera za osiguravanje pravodobne dostupnosti i opskrbe obrambenim proizvodima[2],

– uzimajući u obzir zajedničko priopćenje Francuske, Njemačke, Španjolske, Estonije, Luksemburga, Nizozemske i Portugala od 6. lipnja 2025. o uvođenju oznake „Finance Europe”,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 17. lipnja 2025. o skupnom paketu za obrambenu spremnost (COM(2025)0820), čiji je cilj pojednostavnjenje relevantnih pravnih i administrativnih okvira za jačanje obrambene spremnosti Unije,

– uzimajući u obzir deseto izvješće o napretku iz lipnja 2025. o provedbi zajedničkog skupa prijedloga koji su 6. prosinca 2016. i 5. prosinca 2017. odobrili Vijeće EU-a i Vijeće NATO-a,

– uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2025/1106 od 27. svibnja 2025. o uspostavi Instrumenta za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) putem jačanja europske obrambene industrije[3],

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 10. travnja 2024. o budućnosti europskog jedinstvenog tržišta (Lettino izvješće),

– uzimajući u obzir izvješće Saulija Niinistöa od 30. listopada 2024. naslovljeno „Sigurniji zajedno – jačanje europske civilne i vojne spremnosti i pripravnosti” (Niinistöovo izvješće),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2025. o Bijeloj knjizi o budućnosti europske obrane[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2025. o financijskim aktivnostima Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2024.[5],

---

2 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0281.
3 SL L, 2025/1106, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.
4 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0034.
5 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0145.

– uzimajući u obzir Obavijest Komisije od 28. kolovoza 2025. o primjeni okvira za održivo financiranje i Direktive o dužnoj pažnji za održivo poslovanje na obrambeni sektor (C(2025)3800),

– uzimajući u obzir mišljenja Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku, Odbora za industriju, istraživanje i energetiku te Odbora za proračune,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za sigurnost i obranu (A10-0243/2025),

A. budući da su prema podacima Europske obrambene agencije (EDA) rashodi država članica za obranu, nakon smanjenja 2014., 2024. dosegli 343 milijarde EUR, što odgovara 1,9 % BDP-a i predstavlja povećanje od 19 % u usporedbi s 2023.; budući da bi, prema Europskoj obrambenoj agenciji, 2025. rashodi država članica za obranu mogli dosegnuti više od 2 %, koliko je navedeno u smjernicama NATO-a;

B. budući da trenutačna razina ulaganja u sigurnost i obranu u EU-u nije dovoljna za postizanje ciljeva u pogledu kapaciteta za svaku državu članicu; budući da je trošak izoliranog djelovanja puno veći nego trošak zajedničkog djelovanja; budući da je trošak nespremnosti i svakog potencijalnog vojnog poraza te posljedičnog gubitka autonomije mnogo veći od troška odlučnog djelovanja danas; budući da bi povećanje nacionalnih rashoda za obranu bez rješavanja pitanja koordinacije, suvišnih napora i neusklađenih strategija moglo biti kontraproduktivno jer bi moglo pogoršati probleme u integriranju snaga i povećati troškove nabave za sve države članice zbog povećanja nadmetanja među njima;

C. budući da se u izvješću Saulija Niinistöa naglašava da je povećanje dostupnih financijskih sredstava za obrambenu suradnju ključno za prevladavanje endemske fragmentacije i desetljeća nedovoljnih ulaganja; budući da je Komisija u okviru plana „ReArm Europe” utvrdila da postoji manjak u ulaganjima u obrambenu sposobnost u iznosu od 800 milijardi EUR koji države članice trebaju nadopuniti do 2030., što podrazumijeva godišnje povećanje rashoda od 10 % kako bi se doseglo oko 575 milijardi EUR 2030., odnosno 3,15 % kumulativnog BDP-a; budući da je to u skladu s Draghijevim izvješćem o budućnosti europske konkurentnosti;

D. budući da je u prijedlogu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2028. – 2034. Komisija izdvojila 115,7 milijardi EUR (u cijenama iz 2025.) za obranu i svemir u okviru Europskog fonda za konkurentnost, što je pet puta više nego u prethodnom razdoblju VFO-a, te 15,7 milijardi EUR (u cijenama iz 2025.) za vojnu mobilnost u okviru Instrumenta za povezivanje Europe, što je deset puta više u odnosu na prethodno razdoblje, radi podupiranja razvoja prometne

infrastrukture koja se može upotrebljavati i u civilne i u vojne svrhe;

E. budući da građani EU-a s pravom od EU-a i njegovog proračuna očekuju više, uključujući kapacitet za brz i djelotvoran odgovor na novonastale prijetnje te za pružanje potrebne potpore u cilju jačanja obrambenih sposobnosti, posebno u kriznim vremenima; budući da bi se sljedećim VFO-om trebao podupirati sveobuhvatan sigurnosni pristup i na odgovarajući način trebale financirati mjere za jačanje obrambene spremnosti i otpornosti;

F. budući da je prema Europskoj obrambenoj agenciji 31 % rashoda država članica za obranu 2024. bilo namijenjeno ulaganjima, od čega je 88,2 % bilo namijenjeno nabavi nove opreme, a 11,8 % istraživanju i razvoju; budući da su rashodi za nabavu obrambene opreme 2024. dosegnuli 88 milijardi EUR, što je povećanje od 39 % u odnosu na 2023.; budući da se očekuje da će se u okviru plana „ReArm Europe” tim povećanjem do 2030. ostvariti barem 240 milijardi EUR dodatnih ulaganja; budući da su se 2024. rashodi za istraživanje i razvoj u području obrane u državama članicama također povećali za 20 % i dosegnuli 13 milijardi EUR;

G. budući da je između veljače 2022. i lipnja 2023., prema podacima Komisije, 78 % nabava država članica u području obrane dolazilo iz zemalja izvan EU-a, od čega su dvije trećine dolazile iz SAD-a, te budući da 70 % prometa europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) ovisi o europskoj javnoj nabavi;

H. budući da se, prema Udruženju europskih zrakoplovnih, sigurnosnih i obrambenih industrija, EDTIB, koji je 2023. imao oko 580 000 izravnih radnih mjesta, 1,4 milijuna neizravnih radnih mjesta i promet od 160 milijardi EUR (od čega trećina potječe iz izvoza), suočava s trostrukim problemom: zapošljavanje, nabava i financiranje;

I. budući da su mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) ključna sastavnica EDTIB-a jer pružaju inovacije, fleksibilnost i otpornost u cijelom lancu vrijednosti; budući da, međutim, se prema studiji Komisije iz 2024. o pristupu financiranju vlasničkim kapitalom ističe da se MSP-ovi u EDTIB-u suočavaju s više poteškoća u odnosu na druge sektore prilikom dobivanja kreditnog financiranja i financiranja vlasničkim kapitalom zbog: (i.) neredovitosti javnih nabava i kašnjenja u plaćanju među podugovarateljima, čime se smanjuje transparentnost novčanog toka, (ii.) isključenja obrambenih aktivnosti od strane određenih ulagača zbog razloga povezanih s ugledom i (iii.) ograničene mogućnosti izlaska imovine u području obrane na europska tržišta kapitala; budući da je uklanjanje takvih prepreka financiranju ključno kako bi se MSP-ovima povezanima s obranom omogućio pravedan pristup tržištima kapitala i privatnim ulaganjima, čime bi se poboljšala konkurentnost i ekonomska otpornost;

J. budući da se procjenjuje da dodatne potrebe financiranja EDTIB-a u razdoblju 2025. – 2030. iznose najmanje između 30 i 40 milijardi EUR, od čega se procjenjuje da će se 6 – 18 milijardi EUR morati pokriti vlasničkim kapitalom; budući da to naglašava važnost unije štednje i ulaganja EU-a za mobilizaciju dugoročnog privatnog kapitala i privlačenje institucionalnih ulagača;

K. budući da je obrambeni sektor i dalje nedovoljno konsolidiran, strukturiran oko velikih naručitelja i krhkih lanaca podugovaranja te nedovoljno razvijenih paneuropskih lanaca vrijednosti, što ograničava novčani tok malih poduzeća, koja su često primorana svoje potrebe za obrtnim kapitalom financirati dugoročnim sredstvima; budući da to otežava jačanje EDTIB-a, što je ključno za izgradnju obrambenih kapaciteta;

L. budući da je EIB postavio sigurnosni i obrambeni sektor kao prioritet, prilagodio svoje kriterije kreditiranja i unutarnje procese te uspostavio Ured za sigurnost i obranu, jedinstvenu kontaktnu točku za financijsku potporu u području sigurnosti i obrane; budući da je EIB 2024. mobilizirao gotovo 1 milijardu EUR i da je 2025. namjeravao mobilizirati 2 milijarde EUR, ali je zapravo već dosegnuo 3 milijarde EUR; budući da je od 2017. za obranu već dodijelio 13 milijardi EUR i planira dodijeliti dodatnih 6 milijardi EUR do 2027., proširujući pritom svoje djelovanje na projekte s dvojnom namjenom i nove financijske instrumente; budući da je za osiguravanje uključivog i inovativnog rasta diljem EU-a neophodno poboljšati pristup instrumentima EIB-a za MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u obrambenom i sigurnosnom ekosustavu;

M. budući da EIB ima ključnu ulogu u promicanju gospodarske kohezije, održivog razvoja i konkurentnosti u EU-u; budući da je uspostava banke za obranu, sigurnost i otpornost predložena u Bijeloj knjizi o budućnosti europske obrane; budući da bi službeno proširenje mandata EIB-a na potporu EDTIB-u bilo učinkovitije i proporcionalnije rješenje od uspostave nove banke za obranu, sigurnost i otpornost;

N. budući da se svako proširenje EIB-ove politike kreditiranja i kriterija prihvatljivosti na obrambenu opremu mora ocijeniti u odnosu na potrebu za očuvanjem financijske stabilnosti EIB-a i njegova kreditnog rejtinga AAA, koji su i dalje ključne zaštitne mjere za njegovu sposobnost da ostvari prioritete politika EU-a, uključujući obrambenu spremnost i opću političku neovisnost EU-a;

O. budući da je 2023. nad otprilike 39 prijavljenih izravnih stranih ulaganja provedeno dubinsko preispitivanje u okviru EU-ova mehanizma za suradnju na provjeri izravnih stranih ulaganja, pri

čemu su posebno zastupljeni bili sektor obrane i zrakoplovstva[6];

P. budući da je unatoč osnivanju specijaliziranih fondova u Europi, 2024. postojalo samo tridesetak europskih fondova specijaliziranih za obranu, od kojih su četiri imala imovinu veću od 500 milijuna EUR, u usporedbi s više od 50 takvih fondova u Sjedinjenim Američkim Državama, od kojih je njih 30 te veličine, te s obzirom na to da ta situacija stvara manje atraktivno sekundarno tržište, niže vrednovanje prilikom izlaznih transakcija i rizik od toga da strani ulagači preuzmu kontrolu;

Q. budući da sve lošije sigurnosno okruženje i sve češće hibridne i konvencionalne prijetnje diljem EU-a naglašavaju potrebu za kontinuiranim ulaganjem u obrambenu spremnost, otpornost i vojnu mobilnost; budući da istočne države članice predstavljaju strateško područje za opću sigurnost Europe, za što su potrebni poboljšana infrastruktura, kapaciteti za nadzor i mehanizmi brzog jačanja; budući da su jačanje upravljanja granicama, poboljšanje sustava obrane od dronova i sustava zračne obrane te razvoj regionalnih industrijskih kapaciteta za obrambenu proizvodnju i inovacije ključni za osiguravanje pripravnosti EU-a; budući da bi te mjere, uključujući provedbu ključnih inicijativa kao što su europska inicijativa za obranu od bespilotnih letjelica, promatračka misija na istočnim granicama, europski zračni štit i europski svemirski štit, trebalo poduprijeti odgovarajućim financijskim sredstvima EU-a; budući da su takvi napori ključni za zaštitu najizloženijih država članica, očuvanje teritorijalne cjelovitosti EU-a, očuvanje kolektivnog odvraćanja i stabilnosti diljem kontinenta;

Izgradnja stabilnih temelja i dugoročne vizije za privatna ulaganja u obranu

Podupiranje i bolje usmjeravanje javnih ulaganja država članica u obranu

1. smatra da je došlo vrijeme da se obnovi politička obveza da EU postane vjerodostojan pružatelj sigurnosti jačanjem njegove obrambene spremnosti kroz promicanje dublje suradnje između država članica, njihovih oružanih snaga i industrija; poziva države članice da udruže napore kako bi postigle dosljedan, ambiciozan i integriran europski okvir za obranu; u tom kontekstu naglašava potrebu da Komisija i države članice pripreme hitne postupke za projekte uspostavljene kao odgovor na velike krize ili ratove, uključujući bržu dodjelu javnih sredstava i privatnog kapitala, kao sastavni element jamčenja spremnosti i sposobnosti EU-a da brzo i učinkovito odgovori na nove sigurnosne prijetnje;

---

6 Izvješće Komisije od 17. listopada 2024. naslovljeno „Četvrto godišnje izvješće o provjeri izravnih stranih ulaganja u Uniju” (COM(2024)0464).

2. zabrinut je zbog toga što je do kraja srpnja 2025., unatoč ciljevima plana „ReArm Europe”, samo 10 od 27 država članica najavilo jasan cilj povećanja svojih rashoda za obranu na najmanje 3 % svojeg BDP-a do 2030.; poziva svaku državu članicu da pripremi iscrpnu stratešku viziju svojih vojnih rashoda do 2030. s jasnom podjelom između obrambenih kapaciteta i infrastrukture s dvojnom namjenom, uključujući ključne etape u pogledu kapaciteta, pokazatelje zaliha, podatke o sudjelovanju MSP-ova i ciljni udio zajedničke nabave; naglašava potrebu da se nacionalnim proračunima za obranu uklone nedostaci u sposobnostima, ponovno uspostave mjere odvraćanja i osigura odgovarajuća potpora Ukrajini; naglašava da se u budućim ulaganjima prednost mora dati suradnji, interoperabilnosti i zajedničkoj nabavi, čime bi suradnja na razini EU-a postala norma u europskom obrambenom industrijskom sektoru; u tom pogledu naglašava potrebu za usklađivanjem usklađivanjem plana „Spremnost 2030.” s konkretnim ciljevima utvrđenima u Strategiji za europsku obrambenu industriju (EDIS), posebno osiguravanjem da se do 2030. najmanje 40 % obrambene opreme zajednički nabavlja, da se do 2030. najmanje 35 % trgovine obrambenom opremom odvija unutar EU-a te da se najmanje 50 % nabave u području obrane odnosi na proizvode proizvedene u EU-u do 2030. i 60 % do 2035.; pohvaljuje one države članice koje dosljedno izdvajaju više od 3 % BDP-a za obranu; podsjeća da bi države članice trebale redovito ažurirati svoje ciljeve u pogledu sposobnosti i vojne doktrine kako bi ostale pripravne za nove prijetnje i prijetnje u nastajanju;

3. prima na znanje veliko pogoršanje sigurnosnog konteksta EU-a, što dovodi do sve većih prijetnji vanjskim granicama EU-a; stoga poziva EU i države članice da usvoje sveobuhvatan pristup obrani i pritom prepoznaje da sigurnost nadilazi vojna sredstva i obuhvaća obranu od hibridnih prijetnji; naglašava da je unutarnja politička stabilnost preduvjet za vjerodostojnu vojnu snagu te da bi bez povjerenja građana u institucije i demokraciju opća sigurnost i kohezija EU-a i dalje bile nestabilne; poziva na brzu i solidarnu mobilizaciju financijske potpore EU-a, posebno za one države članice koje su najizloženije konvencionalnim vojnim prijetnjama;

4. pozdravlja prijedloge iz plana „ReArm Europe” da se državama članicama omogući veća proračunska fleksibilnost i da se potakne povećana potrošnja za obranu kako bi se ojačao EDTIB; posebno prima na znanje instrument za kreditiranje u okviru instrumenta SAFE u vrijednosti od 150 milijardi EUR i činjenicu da će 19 država članica iskoristiti zajmove iz instrumenta SAFE; međutim, žali zbog toga što je Komisija taj instrument temeljila na članku 122. UFEU-a, isključujući savjetovanje s Parlamentom, čime se sprečava praćenje i nadzor sredstava i riskira povećanje razlika među državama članicama; naglašava svoju funkciju proračunskog nadzora u skladu s člankom 314. UFEU-a i stoga odlučno poziva Komisiju da članak 122. više ne primjenjuje na druge inicijative koje se odnose na obrambenu industriju, kao ni na druga pitanja povezana s

financiranjem obrane u budućnosti; u tom pogledu smatra da je ključno da projekti u okviru SAFE-a odražavaju prioritete EU-a u pogledu sposobnosti kako su utvrđeni u Bijeloj knjizi o europskoj obrani, planu za razvoj sposobnosti i Planu za obrambenu spremnost do 2030.; međutim žali zbog činjenice da postupci javne nabave koje provodi jedna država članica ispunjavaju uvjete za potporu u okviru instrumenta SAFE, ako je ugovor o nabavi potpisan najkasnije 30. svibnja 2026., jer se time ne potiče zajednička nabava i defragmentacija tržišta, što bi u konačnici moglo pogoršati razlike među državama članicama; u tom pogledu naglašava da bi se financiranje trebalo također temeljiti na olakšanom pristupu privatnom kapitalu, nacionalnim doprinosima, postojećim proračunskim razlikama ili alternativnim mehanizmima kojima se osigurava fiskalna odgovornost; u tu svrhu poziva Komisiju da promiče višegodišnje skupne nabave kako bi se smanjili jedinični troškovi i fragmentacija oružanih sustava koji se trenutačno upotrebljavaju diljem EU-a;

5. napominje da je europski obrambeni ekosustav i dalje rascjepkan u industrijskoj, financijskoj i upravljačkoj dimenziji; naglašava da je proračun EU-a i dalje učinkovit instrument za poboljšanje integriranog planiranja, stabilnog dugoročnog financiranja i učinkovite provedbe u području obrane, čime bi se prevladala fragmentacija; ponavlja da povećanje nacionalnih proračuna za obranu treba biti popraćeno povećanom koordinacijom i zajedničkim djelovanjem na razini EU-a; podsjeća na važnost osiguravanja široke potpore javnim ulaganjima u obranu, a time i na potrebu za pravednom raspodjelom troškova; žali zbog nedostatka snažne klauzule o davanju prednosti u planu „ReArm Europe”, posebno u pogledu instrumenta SAFE, kojom bi se ojačao EDTIB, otvorila nova radna mjesta u EU-u, povećala interoperabilnost i zamjenjivost obrambenih proizvoda u EU-u te smanjila ovisnost o zemljama izvan EU-a, čime bi se ojačale europske mjere odvraćanja i povećala sigurnost opskrbe; naglašava da bi instrument SAFE, kako bi bio financijski učinkovit, prvenstveno trebao biti sredstvo za zajedničku nabavu, održavanje i rad strateških pospješitelja, posebno onih koji pružaju obavještajni nadzor i izviđanje; poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi svoju ulogu, posebno putem radne skupine za instrument SAFE, kako bi se osiguralo da se nacionalnim obrambenim planovima država članica poštuje cilj SAFE-a u pogledu promicanja zajedničke nabave radi učinkovitog uklanjanja nedostataka u pogledu sposobnosti i iskoristili svi dostupni instrumenti, uključujući europske obrambene projekte od zajedničkog interesa i strukturu za europski program naoružanja;

6. primjećuje ograničenu i neujednačenu primjenu nacionalne klauzule o odstupanju i napominje da se, unatoč takvoj fleksibilnosti, nekoliko država članica i dalje suočava s ograničenjima u svojem fiskalnom kapacitetu kako bi ispunile zahtjeve i učinkovito odgovorile na zajedničke prioritete te da su se druge države članice suzdržale od

podnošenja zahtjeva za nacionalnu klauzulu o odstupanju zbog zabrinutosti u pogledu reakcije financijskih tržišta; uviđa da je nacionalna klauzula o odstupanju privremeni instrument za hitne situacije specifične za pojedinu zemlju, dok je za održivo planiranje ulaganja potrebna dugoročna predvidljivost; ističe činjenicu da su predvidljivi fiskalni i regulatorni uvjeti ključni za privlačenje privatnih ulaganja i osiguravanje učinkovite upotrebe javnih sredstava diljem EU-a; smatra da bi taj okvir prema potrebi trebalo ojačati investicijskim instrumentima i alatima na razini EU-a osmišljenima kako bi se troškovi za porezne obveznike EU-a sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se maksimalno povećala učinkovitost u pružanju javnih dobara EU-a;

7. pozdravlja prijedloge Komisije za pojednostavnjenje, olakšavanje i ubrzanje javne nabave u području obrane; poziva na jačanje načela davanja prednosti EU-u, osiguravajući da korisnici mogu odlučivati o definiciji, prilagodbi i razvoju dizajna i sustava tijekom njihovih životnih ciklusa te da nijedna komponenta ne potječe iz zemalja izvan EU-a ili subjekata koji su u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima EU-a i njegovih država članica; nadalje, poziva na potpuno usklađivanje kriterija prihvatljivosti u okviru plana ReArm Europe s kriterijima utvrđenima u Programu za europsku obrambenu industriju (EDIP) radi smanjenja fragmentacije i troškova, povećanja učinkovitosti, poticanja interoperabilnosti i zamjenjivosti te povećanja konkurentnosti EDTIB-a; naglašava da bi pravila o javnoj nabavi i sudjelovanju trebala biti razmjerna i prilagođena MSP-ovima te poziva na uvođenje minimalnog obveznog udjela vrijednosti projekta koji bi se dodjeljivao sudjelovanju MSP-ova u lancu opskrbe, čime bi se osigurao jednak pristup start-up poduzećima i manjim dobavljačima zajedno s glavnim ugovarateljima i izbjegla administrativna opterećenja koja odvraćaju MSP-ove od sudjelovanja; poziva, nadalje, na jačanje otpornosti europskih lanaca opskrbe promicanjem zajedničkih standarda i diversificiranih lanaca opskrbe kojima se smanjuju kritične ovisnosti; prepoznaje potrebu za snažnom transatlantskom suradnjom kao temeljem europske obrane, ali izražava zabrinutost zbog najave znatnog povećanja nabave obrambenih proizvoda iz Sjedinjenih Američkih Država jer će to biti u suprotnosti s ambicijom utvrđenom u EDIS-u i uzrokovati nesigurnost za ulaganja u EDTIB; poziva na transatlantsku suradnju u području obrambene industrije koja se temelji na jednakim uvjetima koji će koristiti objema stranama; naglašava da sudjelovanje u programima EU-a za obranu mora biti u potpunosti usklađeno s temeljnim vrijednostima i sigurnosnim interesima EU-a te ciljevima zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) i zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP);

8. naglašava da su obrambenoj industriji EU-a potrebni predvidljiva, višegodišnja potražnja i zajednički zahtjevi kako bi mogla biti brza i razmjerna te pružiti vrijednost; naglašava da se interoperabilnost i

normizacija od samog početka moraju uključiti u nabavu i ulaganja u području obrane u EU-u, i to zajedničkim testiranjem i certificiranjem te prekograničnim prihvaćanjem kako bi se suzbilo širenje alternativne ponude i fragmentacija tržišta, u skladu s izvješćima Draghija, Lette i Niinistöa; potiče države članice da svoje proračunske obveze dopune transparentnim srednjoročnim prognozama za ulaganja u obranu, koje obuhvaćaju ciljeve u pogledu sposobnosti, rokove za javnu nabavu i udio rashoda namijenjenih za programe suradnje; poziva Europsku obrambenu agenciju da te nacionalne prognoze objedini u godišnjem usporednom pregledu kako bi se olakšala koordinacija i utvrdile mogućnosti za zajedničke projekte;

9. ističe potrebu za jačanjem EDTIB-a objedinjavanjem potražnje, pojednostavnjenjem i usklađivanjem pravila te promicanjem otvorenog i poštenog tržišnog natjecanja među europskim industrijama, što bi dovelo do troškovno učinkovitije i konkurentnije europske obrambene industrije te do boljeg pristupa obrambenoj opremi diljem EU-a; žali zbog nepostojanja sveobuhvatnih podataka o zajedničkoj nabavi opreme u EU-u, zbog čega nije moguće pružiti sveobuhvatnu analizu zajedničke nabave obrambene opreme u EU-u i na odgovarajući način procijeniti stanje obrambenog okružja EU-a u tom području; potiče Komisiju i Vijeće da uklone trajne prepreke za trgovinu obrambenim proizvodima unutar EU-a, uključujući prepreke za licenciranje i certificiranje, te poziva suzakonodavce da kao prioritet postave donošenje i učinkovitu provedbu skupnog prijedloga Komisije o obrani kako bi se pojednostavili prijenosi i nabava diljem EU-a radi potpore otpornijem i konkurentnijem EDTIB-u;

10. ističe da bi trebalo ojačati sinergije s civilnim inovacijskim programima kao što su program Obzor Europa i Europsko vijeće za inovacije kako bi se maksimalno povećao učinak i izbjeglo udvostručavanje; istodobno naglašava da tehnološki napredak mora biti popraćen potrebnim ljudskim kapacitetima; izražava zabrinutost zbog toga što je broj aktivnog osoblja 2024. tek neznatno porastao i upozorava da bi povećanje ulaganja bez paralelnih napora za zapošljavanje i zadržavanje osoblja moglo stvoriti nedostatke u kapacitetima za rad i održavanje nove opreme; poziva države članice da daju prednost politikama zapošljavanja i zadržavanja osoblja u obrambenom sektoru, uključujući programe razmjene i osposobljavanja koje podupire EU, kako bi se osiguralo da se povećana potrošnja pretvori u stvarnu operativnu spremnost;

Prilagodba proračuna i instrumenata financiranja EU-a sigurnosnim izazovima i potrebama poslovnih subjekata

11. ponavlja svoje prethodne pozive Komisiji da istraži sve mogućnosti za potporu ulaganjima država članica u obranu i da maksimalno poveća sinergije u postojećim mehanizmima za potporu obrambenoj

pripravnosti EU-a; podsjeća na svoj poziv da se u sljedećem VFO-u odgovarajućim i koordiniranim ulaganjima podupre sveobuhvatan sigurnosni pristup; pozdravlja konsolidaciju omotnice za obranu predloženu u VFO-u za razdoblje 2028. – 2034.; međutim žali zbog toga što Komisija u svojem prijedlogu VFO-a za razdoblje 2028. – 2034. nije dala dovoljno detaljnu raščlambu te omotnice; podsjeća da je potrebna detaljna raščlamba proračuna kako bi se omogućilo da proračunsko tijelo donosi smislene i utemeljene odluke; naglašava da se većim ulaganjem u obranu na razini EU-a u sljedećem VFO-u, koje se temelji na transparentnom upravljanju, može smanjiti udvostručavanje, ostvariti ekonomija razmjera i poboljšati interoperabilnost; podsjeća na posebnu prirodu obrambenog sektora i smatra da se u sljedećem VFO-u moraju zadržati svi kriteriji i postupci financijskih instrumenata europske obrambene industrije, posebno kriteriji povezani s Europskim fondom za obranu i EDIP-om;

12. u tom pogledu smatra da bi trebalo istražiti sve mogućnosti za potporu ulaganjima država članica u obranu, posebno preko postojećih mehanizama, bez povećanja nacionalnih doprinosa ili ukupnog poreznog opterećenja građana; naglašava da se takvi instrumenti ne smiju oslanjati isključivo na davanje zajmova koje podupire EU, primjerice preko instrumenta SAFE;

13. naglašava da bi financiranje koje pruža EU trebalo dopuniti, a ne zamijeniti napore država članica da povećaju svoje nacionalne rashode za obranu; naglašava da bi instrumenti EU-a trebali pružiti dodanu vrijednost poticanjem suradnje, interoperabilnosti i učinkovitosti, dok planiranje kapaciteta i zahtjevi moraju ostati unutar odgovarajućih institucijskih okvira; ponavlja da se, kako bi se zadovoljile hitne potrebe ZSOP-a, moraju osigurati dodatna sredstva za obrambene prioritete; stoga ponavlja svoj poziv Komisiji i Vijeću da osiguraju da EU bude opremljen za pokrivanje svojih općenito većih potreba za potrošnjom, među ostalim usvajanjem novih vlastitih sredstava;

14. podsjeća da je cilj EIB-a poticati integraciju EU-a, promicati njegov razvoj i podupirati njegove politike u skladu s člankom 309. UFEU-a; pozdravlja proaktivan pristup EIB-a u povećanju financiranja u području europske sigurnosti i obrane; međutim, prima na znanje da njegova ulagačka politika i dalje isključuje „oružje i streljivo” te da su njegove dosadašnje intervencije bile nedovoljne u pogledu brzine, sklonosti za preuzimanje rizika i razmjera da bi se ispunile hitne potrebe u pogledu obrambene pripravnosti; prima na znanje napredak postignut u otvaranju njegovih kriterija, ali smatra da su oni i dalje nedostatni za ostvarivanje ciljeva Plana za obrambenu pripravnost do 2030. koje su u okviru studija i javnih savjetovanja iznijeli dionici iz te industrije; poziva države članice da, kao upravljačko tijelo EIB-a, u svrhu usklađenosti s planom „ReArm Europe” prilagode mandat EIB-a kako bi se povećala njegova

sposobnost da podrži europsku obrambenu industriju te da revidiraju njegove smjernice za ulaganja kako bi se omogućilo financiranje legitimnih projekata za oružje i streljiva koji su u skladu s međunarodnim pravom i sigurnosnim interesima EU-a; poziva Grupu EIB-a da poveća sklonost preuzimanju rizika i ambiciju za privlačenje ulaganja; međutim upozorava da se pri svakoj prilagodbi kriterija prihvatljivosti ili financiranja Grupe EIB-a radi usklađivanja s novim prioritetima mora očuvati financijski položaj Grupe EIB-a i osigurati učinkovito financiranje ostalih strateških prioriteta EU-a; poziva EIB da provede i Parlamentu dostavi temeljitu kvantitativnu procjenu svoje ulagačke politike u pogledu ulaganja u obranu, a da pritom, ako je to primjenjivo, ne ugrozi svoje sporazume o povjerljivosti sklopljene s ulagačima;

15. predlaže da EIB kontinuirano razmatra i ocjenjuje svoju ulogu, kao i opseg prihvatljivih ulaganja, s obzirom na hitnu potrebu za širenjem europskog obrambenog sektora te osiguravanjem dugoročne sigurnosti i strateške autonomije; predlaže službeno proširenje mandata EIB-a kako bi se u okviru specijalizirane podružnice uz potporu jamstava Komisije i mreže stručnjaka uključila potpora za EDTIB ; smatra da bi takva struktura bila učinkovitije rješenje od stvaranja nove banke za obranu, sigurnost i otpornost;

16. ističe važnost poboljšanja dostupnosti i usklađenosti fondova EU-a za potporu ulaganjima za trgovačka društva u području EDTIB-a, posebno za start-up poduzeća te MSP-ove, i to postupnom prilagodbom kriterija prihvatljivosti uzimajući u obzir ambicije iz Strategije za europsku obrambenu industriju i EDIP-a, pojednostavnjenjem postupaka podnošenja zahtjeva i usklađivanjem ciljeva programa rada; ističe važnost prilagodbe rokova i zahtjeva za takva sredstva različitim inovacijskim ciklusima i tempu različitih vrsta područja sposobnosti; poziva države članice i regije da osnaže uloge svojih gospodarskih i industrijskih komora u podupiranju MSP-ova u području EDTIB-a kad je riječ o istraživanju i pristupu financijskim sredstvima EU-a;

17. poziva Komisiju da pruži jasne smjernice i predloške za nove vrste sporazuma, koordinaciju i zajedničku upotrebu među konkurentima u obrambenom sektoru kako bi se omogućila veća ulaganja trgovačkih društava iz područja EDTIB-a u istraživanje i razvoj;

18. poziva na razvoj instrumenta za potporu javnim i privatnim ulaganjima u obranu na temelju jamstava iz proračuna EU-a po uzoru na program InvestEU; pozdravlja činjenicu da je Komisija u kratkom roku donijela prijedlog za donošenje delegiranog akta o smjernicama o ulaganjima za fond InvestEU u pogledu strateških ulaganja u

području obrane[7], u kojemu se poziva na uklanjanje nepotrebnog administrativnog opterećenja u vezi s upotrebom proračunskih jamstava i financijskih instrumenata za potporu ulaganjima u obranu, čime se omogućuje dodatno pojednostavnjenje uz poštovanje potrebe za zaštitom sigurnosti EU-a i država članica; smatra da bi se tim mjerama zajedno osigurala brza mobilizacija financijskih sredstava te uspostava stabilnog i prilagodljivog okvira za ulaganja u europsku obrambenu industriju;

19. smatra da je upotreba bankovnih fondova u zajmovima, jamstvima i kvalitetnim portfeljima likvidnosti presudna za dugoročna dospijeća u rashodima za obranu kojima će se osigurati predvidljivost i stabilnost; ponavlja da bi ubrzanje dovršetka uspostave unije za štednju i ulaganja doprinijelo mobilizaciji privatnog kapitala i poboljšanju pristupa financiranju;

Uklanjanje prepreka za privatna ulaganja u obranu

Pojednostavnjenje pristupa kratkoročnom financiranju za trgovačka društva u području EDTIB-a

20. poziva Opservatorij EU-a za plaćanja da provede studiju o poštovanju rokova za plaćanje u okviru EDTIB-a u odnosu na ostale grane industrije te da rangira trgovačka društva koja se najstrože pridržavaju pravila u tom pogledu;

21. poziva EIB da uz potporu država članica dosegne iznos od četiri milijarde EUR za kratkoročne zajmove, s jamstvima za rizik do 50 %, te poziva na ublažavanje i pojednostavnjenje kriterija EIB-a za preuzimanje obveza u području obrane te na proširenje kriterija prihvatljivosti na neizravne podugovaratelje;

Povećanje sposobnosti privatnih ulagača da financiraju obranu osiguravanjem usklađenosti s održivim financiranjem

22. napominje da, unatoč naporima uloženima od početka rata u Ukrajini, brojni ulagači i dalje nisu voljni financirati obranu, među ostalim zbog nesigurnosti u pogledu primjene okolišnih, socijalnih i upravljačkih kriterija, te da je EDTIB i dalje diskriminiran na financijskim tržištima zbog pogrešne percepcije o postojanju rizika za ugled; podsjeća da mnoge obrambene tehnologije imaju dvojnu namjenu i stoga donose znatne koristi od prelijevanja za civilne inovacije i šire gospodarstvo EU-a; naglašava da je potrebno

---

[7] Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1774 od 28. kolovoza 2025. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2021/1078 u pogledu strateških ulaganja u području obrane utvrđenih u smjernicama o ulaganjima za fond InvestEU (SL L, 2025/1774, 18.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1774/oj).

pozabaviti se pitanjem trajno negativne percepcije financiranja obrane, posebno u bankarskom sektoru; apelira na Komisiju i države članice da pojačaju svoje aktivnosti informiranja i podizanja razine osviještenosti o financiranju EDTIB-a kako bi se financijskim akterima omogućilo da postanu stručniji u analizi i obradi financiranja povezanog s obranom; potiče Komisiju da intenzivira napore za poboljšanje informiranosti i osviještenosti o financiranju EDTIB-a;

23. prima na znanje Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2025/1775 od 28. kolovoza 2025. o izmjeni Delegirane uredbe (EU) 2020/1818 u pogledu definicije zabranjenog oružja[8], kojom se pojam „kontroverzno oružje” zamjenjuje pojmom „zabranjeno oružje” i koja je donesena u okviru skupnog paketa za obrambenu pripravnost; ističe činjenicu da je ta definicija ograničena na oružje koje je izričito zabranjeno obvezujućim međunarodnim konvencijama; pozdravlja pravna pojašnjenja uvrštena u skupni paket za obrambenu pripravnost i prepoznaje njihov značaj u postizanju ciljeva EU-a u pogledu financiranja obrane; poziva privatne financijske aktere da svoja isključenja ograniče na taj konsolidirani popis i da objave svoju ulagačku politiku; predlaže da se na pojedinačnoj osnovi preispita uključivanje u financiranje EU-a aktera čija ulagačka politika izlazi iz okvira tog isključenja;

24. podsjeća da je okvir EU-a za održivo financiranje osmišljen za usmjeravanje tokova kapitala prema održivim aktivnostima bez ograničavanja financiranja obrambenog sektora, kako je Komisija ponovno potvrdila u svojoj obavijesti od 18. kolovoza 2025. u kojoj se potvrđuje da isključivanje obrambenih aktivnosti iz taksonomije EU-a ne sprečava privatne ili javne ulagače da ulažu u obrambeni sektor; poziva Komisiju da javno i nedvojbeno potvrdi da se zelenom taksonomijom EU-a ne zabranjuje, ne ograničava i ne odvraća od ulaganja u obranu; naglašava da su obrana i sigurnost preduvjeti za održiv razvoj;

Otvaranje mogućnosti izlaska imovine u području obrane na financijskim tržištima mobilizacijom privatnog kapitala

25. smatra da je od presudne važnosti podržati europsko tržište specijaliziranih ulagača koji trgovačkim društvima, a posebno start-up poduzećima, MSP-ovima i poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, u području EDTIB-a i ukrajinskog DTIB-a, nude kontinuirano financiranje (kreditiranje, privatni dug i vlasnički kapital); pozdravlja inicijativu Komisije i EIB-a da se uspostavi fond pod nazivom „Defence Equity Facility” (instrument vlasničkog kapitala u području obrane), s proračunom od 175 milijuna EUR za razdoblje 2024. – 2027.; smatra, međutim, da je taj fond potpuno

---

8 SL L, 2025/1775, 30.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1775/oj.

nedovoljan s obzirom na potrebe za financiranjem i poziva EIB da ispuni želje država članica, kako je ponovljeno u zaključcima Vijeća, i da poveća taj proračun na jednu milijardu EUR kako bi bolje odgovarao potrebama EDTIB-a za vlasničkim kapitalom i njegovu lancu vrijednosti, s posebnim naglaskom na manjim akterima koji se suočavaju s najvećim manjkom financijskih sredstava; potiče EIB da proširi taj instrument na ukrajinski DTIB te da ga oblikuje tako da se njime potiču partnerstva i zajednički pothvati među trgovačkim društvima u području EDTIB-a i ukrajinskog DTIB-a;

26. poziva Komisiju i Grupu EIB-a da operacionaliziraju potporu za projekte s dvojnom namjenom, i to poboljšanjem pristupa toj potpori za pothvate i MSP-ove u ranoj fazi, pojednostavnjenjem postupaka, pružanjem jasnih smjernica ulagačima i redovitim izvješćivanjem o prihvaćanju i geografskoj raspodjeli potpore; poziva na učinkovitu provedbu ciljanim pozivima i jasnim smjernicama za upravljačka tijela kako bi regije s manje razvijenim obrambenim ekosustavima mogle iskoristiti te mogućnosti; poziva države članice da pri izradi programa uzmu u obzir te mogućnosti i da se koordiniraju s Komisijom i EIB-om kako bi se razvile regionalne platforme za ulaganja, pri čemu treba osigurati komplementarnost i izbjegavati dvostruko financiranje;

27. poziva Komisiju da u okviru svoje politike tržišnog natjecanja uzme u obzir obrambenu pripravnost, sigurnost opskrbe, potencijal za poticanje inovacija i smanjenje ovisnosti o državama koje nisu članice EU-a; istodobno poziva države članice da osiguraju da je njihova nabava obrambenih proizvoda otvorena i konkurentna za EDTIB u cjelini; poziva države članice da poboljšaju nadzor nad izravnim ulaganjem aktera iz trećih zemalja;

28. poziva Komisiju da ojača programe industrijske suradnje i transnacionalna partnerstva, uključujući platforme za lanac opskrbe i projekte zajedničkog razvoja, kako bi se integrirali proizvodni lanci, iskoristilo nacionalno stručno znanje, promicala ekonomija razmjera i povećala globalna konkurentnost EDTIB-a;

29. ističe da su za financiranje obrane važna funkcionalna tržišta kapitala; poziva Komisiju i države članice da ubrzaju napredak u pogledu unije tržišta kapitala i unije za štednju i ulaganja, i to konkretno poboljšanjem pristupa vlasničkom kapitalu, poduzetničkom kapitalu i financiranju za MSP-ove u obrambenom sektoru; ističe da su unija tržišta kapitala i unija za štednju i ulaganja ključne za povećanje financiranja obrane;

30. ističe važnost ubrzavanja napretka u dovršetku uspostave unije za štednju i ulaganja radi podupiranja dubljeg, likvidnijeg i integriranijeg financijskog sustava EU-a u kojemu se štednja učinkovitije usmjerava u produktivna ulaganja kao što su ulaganja u obrambenu industriju EU-a; ističe da obrambena industrija EU-a

treba znatno povećati kapacitete kako bi zadovoljila golem porast potražnje za vojnim proizvodima;

31. pozdravlja uvođenje oznake „Finance Europe”; napominje da se tom oznakom, kojom se privatna štednja nastoji usmjeriti prema ulaganjima u europsko realno gospodarstvo, potiče financiranje trgovačkih društava vlasničkim kapitalom; potiče Komisiju da podrži tu inicijativu predlaganjem europske oznake u okviru unije za štednju i ulaganja te da istodobno osigura da se time ne stvara dodatno administrativno opterećenje;

32. pozdravlja preporuku Komisije o štedno-investicijskim računima[9]; ističe činjenicu da je cilj štedno-investicijskih računa povećati sudjelovanje malih ulagača na tržištima kapitala EU-a, čime bi se doprinijelo jačanju tih tržišta i omogućilo povećanje baze ulagača u EU-u koja bi pomogla u financiranju strateških prioriteta EU-a, uključujući obranu; potiče Komisiju da nastavi podupirati tu inicijativu poziva države članice da slijede preporuku Komisije o povećanju dostupnosti štedno-investicijskih računa;

33. pozdravlja trenutačni rad čiji je cilj upotreba zamrznute ruske imovine za financiranje obrambenih napora Ukrajine, uz istodobno rješavanje pitanja financijske stabilnosti i sporova;

34. poziva na jedinstvenu predanost država članica povećanju potrošnje za obranu u skladu s ishodima sastanka na vrhu NATO-a održanog u Haagu 2025., na kojem su se saveznici NATO-a obvezali da će do 2035. godišnje ulagati 5 % BDP-a u temeljne obrambene zahtjeve te u rashode povezane s obranom i sigurnošću; apelira na države članice da potiču europske obrambene inicijative, poboljšavaju interoperabilnost i ulažu u zajedničku nabavu usklađenu sa zajedničkim strateškim prioritetima, uključujući proizvodnju streljiva;

°

° °

35. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

---

9 Preporuka Komisije (EU) 2025/2029 od 30. rujna 2025. o povećanju dostupnosti štedno-investicijskih računa s pojednostavnjenim i povoljnijim poreznim tretmanom (SL L, 2025/2029, 8.10.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/2029/oj).